

April 2023

Hierbij ontvangt u het eerste bulletin van de commissie die onderzoek doet naar afstand en adoptie in Nederland in de periode van 1956 tot 1984. Het onderzoek is inmiddels gestart en zal eind 2024 klaar zijn. Dan biedt de commissie het eindrapport aan en kan iedereen lezen wat het onderzoek boven tafel heeft gebracht. Tot die tijd kunnen de mensen die hiervoor belangstelling hebben lezen over de manier waarop het onderzoek wordt aangepakt in dit en de volgende bulletins. Als u mensen kent die dit een belangrijk onderwerp vinden maar die nog niet op de verzendlijst staan dan kunt u ze dit bulletin doorsturen. Zij kunnen zich ook zelf opgeven via bulletin@cbaa.nl zodat ze het volgende bulletin automatisch krijgen.

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER

Micha de Winter

Het is goed om te zien dat veel mensen ons onderzoek met meer dan gewone belangstelling volgen. Binnenlandse afstand en adoptie klinkt als een zakelijk onderwerp, maar in de praktijk heeft het de levens van heel veel mensen diepgaand beïnvloed. Na alles wat er in het recente verleden is gebeurd, voelen wij ons als commissie erg verantwoordelijk om het onderzoek zo onafhankelijk en zorgvuldig mogelijk te doen. En ook zo snel mogelijk, zonder dat er in haast belangrijke dingen worden overgeslagen. Het verhaal van iedereen die in de onderzoeksperiode met afstand en adoptie te maken heeft gehad is natuurlijk uniek. Daar gaan we met respect mee om. Tegelijkertijd moeten we uit al die ervaringen lessen proberen te trekken. Om een gedegen antwoord te kunnen geven op alle vragen die vanuit politiek en samenleving aan ons gesteld zijn, zullen we daarom de medewerking en het vertrouwen van heel veel betrokkenen nodig hebben. De gesprekken die ik hier de afgelopen maanden over heb gehad stemmen mij hoopvol. Hoe verschillend we soms ook tegen binnenlandse afstand en adoptie aankijken, iedereen wil heel graag dat het complete verhaal nu in al zijn facetten verteld gaat worden!

In dit bulletin vertellen we over de opdracht die de commissie heeft gekregen van de minister. Het is een ingewikkelde vraag dus we knippen het onderzoek op in stukken. Welke stukken dat zijn leggen we hieronder uit. Ook stellen we de mensen aan u voor die in de commissie Binnenlandse Afstand en Adoptie zitten.

DE OPDRACHT

De minister voor Rechtsbescherming heeft aan de voorzitter van de commissie professor Micha de Winter gevraagd om onderzoek te doen naar hoe in de periode 1956 tot 1984 er in Nederland werd omgegaan met binnenlandse afstand en adoptie. Er zijn ook onderzoeken naar adoptie van buitenlandse kinderen maar dit onderzoek gaat daar dus niet over. De commissie is helemaal onafhankelijk en kan het onderzoek inrichten zoals ze zelf denkt dat het moet. In de commissie zitten mensen met ervaring en kennis van het onderwerp van het onderzoek en van de manier waarop een goed onderzoek in elkaar hoort te zitten. Ondanks dat het een groot en ingewikkeld project is zal de commissie toch alles op alles zetten om het eind 2024 af te hebben want veel mensen wachten al heel lang op dit onderzoek.

De hele beschrijving van de opdracht van de minister kunt u teruglezen in [het instellingsbesluit](#) (klik op de link)

HET ONDERZOEK

Om een goed beeld te krijgen van hoe het ging met afstand en adoptie in Nederland in die jaren en van hoe betrokkenen dit tot de dag van vandaag ervaren, stelt de commissie 3 vragen:

1. Wat is er gebeurd?
2. Hoe heeft het kunnen gebeuren? Welke actoren/instituties waren betrokken?
3. Hoe hebben afstandsmoeders, geadopteerde en niet geadopteerde afstandskinderen, hun families, afstandsvaders/verwekkers, pleegouders en adoptieouders de afstand, pleegzorg en/of adoptie ervaren in de periode waarin die zich afspeelden en daarna?

Deze vragen legt de commissie neer bij meerdere onderzoekers die allemaal een deel van het werk gaan doen. De commissie doet zelf geen onderzoek maar stelt de vragen en zorgt ervoor dat de verschillende uitkomsten en antwoorden samen één verhaal worden.

Eén onderzoek kijkt naar de historische bronnen. Dat gaat dus over wat we kunnen terugvinden in boeken, archieven, lijsten en dossiers. In dat onderzoek kijken ze ook naar wat er toen in de wet stond en welke andere regels er waren. Maar dat is een papieren werkelijkheid.

Daarom richt een tweede onderzoek zich juist op wat mensen zèlf hebben meegemaakt en wat dit in die tijd en daarna nog met hen deed. In dat onderzoek wordt er geluisterd naar moeders en vaders die een kind hebben afgestaan, kinderen van wie afstand is gedaan en mensen die kinderen hebben geadopteerd of opgenomen. Zo krijgen we een vollediger beeld van persoonlijke levensgeschiedenissen.

Het derde onderzoek kijkt niet achterom, naar de geschiedenis, maar kijkt juist naar het heden. Hoe kijken betrokkenen *vandaag* naar de geschiedenis en naar hoe daarmee wordt omgegaan?

Alle drie de onderzoeken hebben dus een andere insteek en niet één geeft alle antwoorden. Maar samen kunnen ze een beeld opleveren waarmee de commissie het rapport kan schrijven waarom de minister gevraagd heeft. De minister gaat daarna beslissen wat er moet gebeuren.

WIE ZITTEN ER IN DE COMMISSIE

Zoals gezegd doet de commissie niet zelf het onderzoek maar zorgen de commissieleden ervoor dat er niets wordt overgeslagen of vergeten en dat alle puzzelstukken aan het eind goed op elkaar aansluiten zodat er een veel beter en completer beeld zal zijn van de geschiedenis van afstand en adoptie in Nederland tussen 1956 en 1984.

Dit is de voorzitter:

Prof. dr. Micha de Winter is voorzitter van de commissie. Hij is emeritus-hoogleraar Maatschappelijke opvoedingsvraagstukken aan de Universiteit Utrecht en was in de periode 2016–2020 voorzitter van de Commissie Onderzoek naar Geweld in de Jeugdzorg. Prof. De Winter publiceerde een groot aantal boeken en artikelen op zijn vakgebied. Daarnaast adviseerde hij diverse ministeries en gemeenten over jeugd- en gezinsbeleid en opvoedingsvraagstukken.

De commissie bestaat verder uit:

Prof. mr. drs. Mariëlle Bruning is jurist en cultuurwetenschapper. Zij is hoogleraar Jeugdrecht bij de Universiteit Leiden, zij is opleidingsdirecteur van de masteropleiding Jeugdrecht.

Prof. Bruning is deskundige op het gebied van jeugdrecht en doet onderzoek op het terrein van juridische aspecten van kindermishandeling, jeugdhulp, jeugdbescherming, rechten van kinderen in procedures en kinderrechten. Zij is tevens rechter-plaatsvervanger in de rechtbank Amsterdam (team familie en jeugd).

Prof. dr. Trudy Dehue is emeritus-hoogleraar wetenschapstheorie en wetenschapsgeschiedenis, toegepast op de wetenschappen die mensen bestuderen.

Binnenkort verschijnt haar boek over de vraag hoe door de tijden heen feiten over menselijke zwangerschap tot stand zijn gebracht.

Prof. dr. Trudy Mooren is als bijzonder hoogleraar verbonden aan de afdeling Klinische Psychologie, Faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht. Zij is betrokken bij onderzoek en onderwijs op gebied van de psychotraumatologie. Zij houdt zich bezig met onderzoek naar de gevolgen van psychotrauma voor familierelaties. Daarnaast werkt prof. Mooren als klinisch psycholoog bij ARQ Centrum '45, aan diagnostiek, behandeling en deskundigheidsbevordering van kinderen, jeugdigen en volwassenen na gewelds- en migratie-ervaringen. Zij is hoofdopleider van de postdoctorale opleiding tot klinisch psycholoog-specialist.

Prof. dr. Carol van Nijnatten is ontwikkelingspsycholoog en heeft gewerkt als universitair hoofddocent bij Algemene Sociale Wetenschappen van de Universiteit Utrecht en was bijzonder hoogleraar maatschappelijk werk aan de Radboud Universiteit. Zijn deskundigheid ligt op het brede terrein van de kindbescherming, in het bijzonder op de verhouding tussen hulp en recht in de jeugdzorg. Van 2013 – 2021 was hij lid van de Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven.

CONTACT MET DE COMMISSIE

Er is geen kantoor voor de commissie. De onderzoekers gaan werken op hun eigen al bestaande onderzoeksinstituten. Ook de leden van de commissie hebben zelf al ergens anders hun werkplekken. U kunt de commissie natuurlijk wel bereiken want zonder uw inbreng kunnen we geen rapport maken.

Vragen over het onderzoek kunnen naar: info@cbaa.nl

Aanmelden voor het bulletin kan via: bulletin@cbaa.nl

Het volgende bulletin verschijnt kort vòòr de zomer.